

HØRINGSSVAR

Veivalg for fremtidig kirkeordning

Høring februar – mai 2015

Det vises til Kirkerådets høringsnotat *Veivalg for fremtidig kirkeordning*. I høringsnotatet presenteres en rekke temaer og veivalg for den fremtidige kirkeordningen med i alt 27 spørsmål.

Se bakgrunnsmateriale på denne nettsiden: www.kirken.no/kirkeordning

Høringsinstansen gjøres oppmerksom på at spørsmålene står i et visst forhold til hverandre, noe som er påpekt i teksten.

Det er også anledning til å gi svar kun på et utvalg av spørsmålene.

Høringssvar bes sendt elektronisk til post.kirkeradet@kirken.no.

(Skriv gjerne inn svarene i denne Word-fila og send den som vedlegg til epost).

Opplysninger om høringsinstansen:

Navn på menighet/kirkelig fellesråd/organisasjon: Holt menighetsråd

Adresse: Tjennaveien 35, 4900 Tvedestrand

Kontaktperson: Knut Holt Sandbløst (Menighetsrådsleder)

Høringsspørsmålene

1 Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?

Svar: Holt menighetsråd ønsker å styrke de lokale råd – dvs. menighetsråd og fellesråd, der sistnevnte bør heves noe høyere enn per i dag, f.eks. til prostinivå. Vi ønsker også å omfordele midler og ressurser fra regionalt hold, m.a.o. fra bispedømmet, som i dag oppleves noe fjernt, til lokal virksomhet. Kirkemøtet videreføres som det sentrale og øverste organ og bindeledd i Den norske kirke.

2 Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Svar: Holt menighetsråd mener at midlene må komme de lokale råd og utvalg til gode, dette kan i utgangspunktet gjøres både over statlig eller kommunalt budsjetter – om man ivaretar sistnevnte bør det i enda større grad utarbeides felles retningslinjer for kommunene med hensyn til samarbeid og kirkelige tilskudd, da dette per i dag varierer noe fra kommune til kommune.

3 Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.

Svar: Vi presiserer igjen at vi ønsker å opprettholde finansiering av kirkelig virksomhet over statsbudsjettet, dersom hele eller deler av denne bevilgingen skulle falle bort ser vi for oss at livssynsavgift virker som det mest hensiktsmessige. Medlemsavgift vil nok oppleves uaktuelt for mange – og det er ikke utenkelig at det vil føre til utmeldinger.

Livssynsavgiften bør da anvendes til utadrettet virksomhet og arbeid i menighetene og ikke til f.eks. vedlikehold av kirkebygg og kirkegårder, gravferdsvirksomhet osv. som fortsatt bør komme fra statlige overføringer.

4 Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Svar: Holt menighetsråd stiller seg tvilende til det byråkrati, både lokalt og regionalt, som i dag eksisterer. Det kunne være en tanke å opprette storsamarbeid mellom flere sokn, tilsvarende dagens fellesråd, bare på et høyere nivå – kanskje prostinivå, eventuelt følge fremtidige storkommuner dersom det skulle bli aktuelt.

I lille Aust-Nedenes prosti opererer vi per i dag med 9 sokn. Dette kunne gjerne ha vært et større fellesrådsområde, i stedet har vi i dag fem mindre fellesråd med hver sin kirkeverge i ulike stillingsstørrelser og med sine ansatte som kun arbeider innenfor fellesrådets grenser.

Her kunne man tenke nytt og eventuelt spare penger ved å ha færre og mer spesialiserte lederstillinger, tilpasse stab etter lokale behov og tenke mer strategisk mht. samarbeid på tvers av grenser – samtidig er det også viktig for ansatte å oppleve tilhørighet til sin kirke og sin menighet. Kirkelige ansatte ville da være ansatt i storfellessråd på samme måte som prestene i dag er ansatt i et prosti. At alle er ansatt i storfellessrådet og kan «brukes» i hele dette området, men samtidig har sine særskilte tjenestested/sokn.

Vi ønsker også i en situasjon med knappe ressurser at menighetsarbeid og utadrettet virksomhet lokalt prioriteres – og at man skal være nøktern med midler når det gjelder administrasjon.

5 Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Vi i Holt menighetsråd er opptatt av at soknene forblir relativt små. Vi er usikre på om det finnes en objektiv definisjon på nøyaktig geografisk utstrekning eller medlemstall- for dette vil også variere etter hvor i vårt land en finner soknet. Men det er viktig at de geografisk forblir så små at medlemmene opplever å ha tilhørighet til sitt sokn og sin kirke/sine kirker – slik at denne tilhørigheten blir en del av deres identitet og at de også opplever «eierforhold» til både menighet og kirke. Et sokn må også tilby gudstjenester regelmessig og med jevne mellomrom, dette behøver riktignok ikke å være hver eneste søndag, men ofte nok til å være et naturlig møtested for soknets medlemmer. Mye, bl.a. opplegg innenfor trosopplæring, diakoni, misjon osv. kan utarbeides eller gjennomføres i samarbeid med andre sokn – noe kan kanskje også heves enda et nivå opp f.eks. på storfellessråd/prostinivå.

6 Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Svar: Ja. Medlemmene i hvert sokn velger sitt menighetsråd, menighetsrådene velger så sine representanter blant menighetsrådets medlemmer som skal sitte i det overordnede fellesråd. Alle konfirmerte (religiøst myndige) medlemmer kan sitte i menighetsråd og fellesråd. Medlemmer av rådene bør kompenseres, da særlig lederne.

7 Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

Svar: Vi ønsker at fellesrådet skal være av betydelig størrelse. Det kan bety et samarbeid over kommunegrenser – særlig i områder der man opererer med mindre kommuner slik som i Aust-Nedenes. Ved en eventuell fremtidig kommunesammenslåing kan kanskje dette løse seg selv. Frem til da, eller dersom kommunestørrelsene forblir slik som i dag, bør en utarbeide en økonomisk fordelingsnøkkel basert på medlemstall/innbyggertall.

Kort oppsummert: Mange små sokn og større fellesråd.

8 Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Svar: Nei, det bør ikke gjøres endringer, i hvert fall ikke store. Arbeidsfordelingen der administrative og praktiske gjøremål legges til et fellesråd, et samarbeidsorgan, frigjør det menighetsrådet til å fokusere på menighetsarbeid og -utvikling.

9 Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Svar: Ja, med den fordeling mellom menighetsråd og fellesrådet nevnt i punkt 8. Dersom fellesrådet var av betydelig størrelse, f.eks. tilsvarende nivå/størrelse med Aust-Nedenes prosti ville det kunne være stort nok til å utfordre og tiltrekke mennesker med den nødvendige kompetanse et slikt organ bør bestå av.

10 Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar: Spørsmålet her er hva inngår i «daglig ledelse». Dersom f.eks. arbeidsgiveransvar, dialog med kommune(r), gravferdsvirksomhet, forvaltning av økonomi, drift og vedlikehold av kirkegårder og kirkebygg osv. ligger hos et overordnet fellesråd – er det ikke utenkelig at presten kan fungere som «visjonsbærer» og daglig leder.

11 Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Biskopen kaller inn til bispedømmerådsmøte bestående av en representant for hvert prosti/storfellessråd – samt at de geistlige i hvert bispedømme velger en eller flere representanter til rådet. Biskopen har tilsyn til proster og prester.
Biskop utfordrer fellesråd og sokn på visjonsutvikling ved visitaser.
Biskop i bispemøtet kan uttale seg i lærespørsmål, utfordre politikere og stat i spørsmål om etikk og forvalteransvar (miljø)

12 Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Svar: Må biskopen ha virkemidler for å ivareta tilsynet på en god måte? I utgangspunktet vil tilsyn av den enkelte prest skje lokalt ved prost som biskopens representant og arbeidsgiveransvar vil ivaretas av fellesråd.

13 Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Ved valg. En kan kanskje også innføre tjeneste etter åremål – f.eks. 4 år.
En biskop kan gjenvelges.

14 Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Svar: Ja. Bispedømmerådet har samlet oversikt over hva som rører seg i hele bispedømmet – da de har representanter fra alle prostiene. Med dette kan de fungere rådgivende i utarbeidelsen av strategier og visjoner for hele bispedømmet. De kan fungere som klageinstans for saker som ikke blir løst på prostinivå/storfellessrådsnivå – samt drøfter saker som skal opp på kirkemøtet og følger opp saker vedtatt ved tidligere kirkemøter.

15 Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Svar: Se svar 14. Medlemmer av bispedømmerådene er for øvrig delegater i Kirkemøtet.

16 Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Svar: Ja, alle ansatte bør ha samme arbeidsgiver. Arbeidsgiveransvaret bør være på hevet fellesrådsnivå/prostinivå. Et mellomstadium mellom soknet som oppleves for lite til å ha den nødvendige kompetansen og det regionale (bispedømmet) eller nasjonale (kirkemøtet) som oppleves for fjernt – jfr. at en bl.a. ved ansettelser av geistlige i vårt distrikt de siste årene ikke har følt oss hørt med hensyn til innstillinger i bispedømmerådssammenheng.

17 I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ).

Svar: Alle er ansatt i Den norske Kirke sentralt – ansettelsesmyndigheten og arbeidsgiverfunksjon ivaretas i et slikt mellomstadium omtalt i punkt 16.

18 I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Svar: Det er ønskelig å beholde en grad av uniformitet i organiseringen av arbeidsgiveransvar. Men det vil kanskje noen steder, f.eks. i store byer/fellesråd/samarbeidsområder være behov for arbeidsgiverrepresentant lokalt i et sokn.

19 Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestatjenesten og andre vigslede tjenester?

Svar: Ved å ikke fylle prestatjenesten med administrative og driftsmessige arbeidsoppgaver. Ivareta gjennom forskrifter og reglement at presten har visse friheter til å bruke skjønn i sin tjeneste, særlig fokus på forvaltning av ord og sakrament, gudstjenesteliv og øvrig menighetsarbeid. Den samme friheten må legges inn i arbeidsbeskrivelser til øvrige ansatte. Sørge for at felles arbeidsgiver eller personalansvarlig i fellesråd har relevant kompetanse og erfaring innen administrasjon og ledelse. En kan også opprettholde prostefunksjon – prosten fungerer som veileder for prestene i sitt område, utrunder og oppmuntrer i tjenesten. Prosten representerer prestene i det overordnede fellesrådet.

20 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Svar: Kirkemøtet bør være Den norske kirkes øverste organ – tilsvarende dagens situasjon.

21 Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Svar: Bestående av alle bispedømmerådene m/biskoper, leder av samisk kirkeråd, representanter fra ungdommens kirkemøte.

22 Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Svar: Videreføres slik som i dag, men bygger på de nye strukturer tegnet opp i denne høringen.

23 Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Svar: Biskopene er ansatt i Den norske kirke sentralt. Biskopen som arbeidstaker innretter seg etter de instruksjer, vedtak og forskrifter som vedtas av Kirkemøtet.

24 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Svar: Samme sammensetning som nå.

Velges av Kirkemøtet – fortrinnsvis en representant fra hvert bispedømme.

25 Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

Svar: Lærenemnda bør videreføres som i dag, i tillegg til biskopene får vi to teologisk sakkyndige og fire leke medlemmer utnevnt av Kirkemøtet, samt representanter fra de relevante utdanningsinstitusjonene.

26 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Nei.

27 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Først og fremst bør man arbeide for å øke representasjonen av ungdommer i de øvrige kirkelige utvalg og råd. En kan velges inn i menighetsråd, kirkelig fellesråd og i forlengelsen bispedømmeråd og kirkemøtet fra man er fylt 15 år (religiøst myndig). Dersom man ønsker å opprettholde ungdommens kirkemøte, bør dette regelfestes som en del av kirkeordningen og fungere som et rådgivende organ til kirkemøtet – der bør de også være representert ved en eller flere representanter.